

NAPREJ

Glasilo Jug. socialno demokratične stranke in Kmetsko delavske zveze.

Nov program?

Razčistimo ajprej pojme.)

Zadnji kongres nam je naročil, naj pripravimo in predebati ramo: ovo vesedilo strankinega programa. To se dozdaj še ni zgodilo in se tudi v zadnjem mesecu pred kongresom ne bo zgodilo, ker se ne more. Stari socialno demokratični program je preveč izdelan in predebati ran, da bi ga mogli mi v malih razmerah živeči in ol' vsakdanjih bojev preveč zaposleni kar tako zavreči in postaviti na njegovo mesto kaj drugega. Ni mogoče misliti, da bi bilo to boljše in trajnejše. Delati slabše in minljivejše pa ni naš namen.

Zdela se je v zadnjih letih, kakor

da bi naš program obsagal samo 2 točki, načelo javnosti in progresivni davek. A to se je le zdele. V resnici sta obe te dve točki le majhen in nebistven del našega programa takorečko postranska zadeva. Za svojo važnost v zadnjih letih se imata zahvaliti nasprotnikom, ki so prevzeli iz demagogije naš program in z njim lovili maso. Na progresivne in davku in načelu javnosti se je njih d magogija zlomila, vsi zavedni so jo spoznali in obsodili. Če bi bilo zavednih več, bi sploh ne bilo prišlo do tolikšnih debat o teh dveh principih, kajti oba sta sama po sebi razumljiva za vsakega socialnega demokrata.

Nov program delati je pri nas tudi zato nemogoče, ker nimamo do-

Izhaja po potrebi, najmanj pa tedensko.
Pošilja se članom in tistim, ki hočejo postati člani.
Dopise frankirajte, in podpisujte, sicer se ne objavijo.

Rokopisov uredništvo ne vraca.
Reklamacije za list so poštnine proste.
Uredništvo in upravnštvo: Velika čolnarska ul. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana poštni predel 168.
Naslov za telegrame: Naprej Ljubljana.

Poštni čekovni račun: Ljubljana, stev. 14.398. (KDZ)

Kupujte samo testenine,

ki so pr^znano najokusnejše

volj velikega tiska. Prej so naši zaupniki vsaj „Arbeiterzeitung“ čitali, zdaj je pa ta list čim dalje bolj redki na Slovenskem, tako da nikakor ne moremo trditi, da bi vsaj zaupniki vedeli za moderne debate o delavskih programih.

Nasprotno! Mnogo takih pojmov je po vojni postalo nejasnih, ki so bili pred vojno popolnoma jasni. Pre-

Pregled organizacij JSDS in KDZ od avgusta 1926 do januarja 1927.

(Vpoštevajo se samo člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so pravočasno obračunale.)

vrat po vojni nam je namreč prinesel mnogo velikih pridobitev, za katere se je socialna demokracija desetletja borila, in s tem se je položaj tekelito izpremenil.

Vzemimo n.pr. strokovno gibanje. Socialni demokrati so v svoje strokovne organizacije sprejemali vse delavce brez razlike, tudi najbolj nevedne in nazadnjaške. Ni se jim bilo treba dati preglasovanja od njih, ker so se strokovne organizacije borele samo za izboljšanje zaslужkov, za skrajšanje delavnega časa, za pravčnejše pogoje dela. To je tudi vsak nevednež lahko spoznal za koristno in je plačeval strokovne prispevke rad, brez prigovarjanja. Te strokovne organizacije so bile res samo strokovne in popolnoma nepolitične, čeprav so jih vodili političarji, izraziti in odločni političarji, povsod znani kot socialni demokrati.

Klerikalci so z vsemi sredstvi rovarili proti tem strokovnim organizacijam, toda brez uspeha. Dosegli niso ničesar drugega kot to, da so najlakomejši in najumazanejši delavci imeli lepši izgovor za svojo umazanost: „Prispevkom zato ne plačujem, ker ne maram podpirati rdečkarjev — jaz sem veren človek!“

Toda tudi teni umazanim nevednežem je socialna demokracija dala podpore pri mezdnih bojih, prav nič razločka ni delala med delavci.

Ne iz velikodušnosti ali usmiljenja, ampak iz pametnih razlogov razrednega boja.

Na ta način je socialna demokracija dosegla v mnogih obratih, da so bili organizirani vsi delavci in delavke do zadnjega moža in žene. In vsi so bili na poti tudi v politične organizacije, v razvitejših krajih se je pa že tudi obenem s strokovnim prispevkom pobiral tudi politični prispevek.

Po prevratu smo dobili socialno zakonodajo ki je te nekdanje strokovne organizacije uzakonila. Za potrebe posameznih obratov imamo institucijo obratnih zaupnikov, in za vse skupne potrebe delavstva imamo Delavsko zbornico. Tudi najumazanejši skopuh morajo prispevati, nikogar ni, ki bi se mogel odtegniti tej dolžnosti. Toda kdo gospodari v teh institucijah? In kako gospodari? Sami političarji, a ne političarji razrednega boja, ampak političarji korupcije. Podpore dajejo le tistim, ki so v separativnih organizacijah organizirani, drugim pa nič, čeprav so tudi ti plačevali prispevke. Ali ni to narobe svet?

Da bo mera polna, proglašajo te svoje separatne organizacije za edino prave strokovne organizacije, imenujejo jih „zdržene“ in trdijo o njih, da so nepolitične in „samostrokovne“! Vse to le zato, da bi s pomočjo nevednosti pridobili delavstvo, da bi jim še nadalje izročilo Delavsko zbornico v izkorisčanje.

Ali ni potrebno, da se o teh zmesanih pojmih strokovnega gibanja razvije javna debata? Vsak, komur kaj ni všeč, naj bi v „Napreju“ povedal svoje mnenje, na ta način bi se pojmi razbistrili in — tudi pro-

gram bi postal last vseh čitateljev, ne pa le par vodilnih sodrugov. To je edina pot, da svoj program izpopolnimo in ga obenem razširimo v mase.

Zapisnik

občnega zabora II. rudarske skupine, ki se je vršil dne 13. marca 1927 v Trbovljah.

Načelnik Krušič konstatira sklepčnost skupščine, ker je bilo navzočih 97 delegatov od 113 ter ob pol 10. otvoril občni zbor.

Žlabornik iz Mežice izjavlja, da so delegati iz Mežice in Črne absolutno za to, da se II. rudarska skupina likvidira, ter da se volitve rudarskih zaupnikov izvršijo po zakonu o zaščiti delavcev. Predloži in prečita tozadovno resolucijo.

Andrej Martinšek iz Velenja se strinja s predlogom delegatov iz Mežice.

Lešnik iz Hudejame se strinja z likvidacijo II. rudarske skupine.

Sober iz Zagorja ugotavlja, da ako danes ne gremo v volitve II. rudarske skupine, tedaj treba, da poiščemo izhod.

Struc iz Trbovlj se priključuje delegatom iz Mežice in priporoča sprejem resolucije.

Martin Plankar iz Celja se strinja z resolucijo delegatov iz Mežice.

Hauptman iz Trbovlj želi, da se najde način, da se bodo ščitili zakoni, ter da bodo rudarska oblastva morala podpirati ščitenje zakona o zaščiti delavcev.

Sober iz Zagorja čita § 7. pravil rudarskih zadrug ter vsebinsko cit. paragrafa ki pravi, da delavski delegat mora zastopati delavske interese. Delegati pa ne morejo zadostiti temu paragrapu, ker jih v tem slučaju (kakor je bilo v Mežici) podjetnik odpusti iz službe. Želi da bi bil v takih slučajih sodnik za delovanje odbornikov rudarskih glavar in ne podjetnik sam.

Martinšek: Delavski zaupnik ima uživati pravice kot človek in državljan. Ne gre, da bi nad njim razpolagali podjetniki tudi izven službene dobe oziroma izven podjetja. Lahko ga kaznuje le za poškodbe. Ti jih napravi pri svojem delu v obratu. Nikakor pa ne gre, da bi ga smel podjetnik soditi tudi za politično ali kako drugo udejstvovanje izven obrata. Ne gre torej, da bi bil podjetnik zaupnikov sodnik.

Sober želi, da se II. rudarska skupina ne likvidira, dokler ne bodo razpisane volitve po zakonu o zaščiti delavcev.

Rihter iz Rajhenburga se strinja z likvidacijo rudarske skupine.

Žlabornik: polemizira s Šoberjem in se ne strinja z njim, da bi druga rudarska skupina nadalje obstajala ter prosi rudarskih glavarja za pojasnilo če bo on zastopal stališče glede obrambe odpuščenih zaupnikov enako kakor g. Pehani.

Rudarski glavar inž. Stergar izjavlja: Kar je napravil g. inženjer Pehani pismeno, em napravil jaz ustmeno; ker delegati II. rudarske skupine niso bili odpuščeni radi delovanja kot zaupniki, oziroma radi intervencij, ampak iz političnih razlogov in ker so zato druga oblastva, naj se jih poslužijo.

Žlabornik ponovno ugotavlja da iz navedenih razlogov rudnik ni bil upravičen odpuščiti zaupnike. Ko zaupniki niso ničesar zakrivili, naj rudarska oblastva preskrbijo, da se odpust preliče, ker je s tem pregrubo kršen zakon o zaščiti delavcev. Podjetnik ima politične razloge, naj se posluži drugih oblastev.

Sober predlaže, da sedaj izvoljeni odbor II. rudarske skupine naj bo obenem likvidacijski odbor, ki naj vodi posle do likvidacije, kakor tudi lokalni odbori. Načelnik Krušič daje predlog na glasovanje. Predlog soglasno sprejet.

Rudarski glavar s sklepom soglaša.

Volitve. Za skrutinatorje sta bila imenovana: Ludvik Hauptmann in Anton Zu-

pančič III. Oddanih glasov je bilo: 97. Glasovnice so se porabile za javno žrebanje med kandidati in so dobili eno ko glasov, Franc Pencelj, Anton Krautberger in Metevž Novak. Izbran je bil Franc Pencelj. Za odbornike so bili izvoljeni Ivan Bedenik (88 gl. sov.), Jakob Struc (67), Jože Škrinjar (66), Ivan Domšek (66), Franc Pencelj (5). Za namestnike pa: Matevž Novak (65), Anton Krautberger (65), Anton Zupančič (64), Ivan Gruden (64), Jačob Vranjek (52).

Po nasvetu rudarskih glavarja se je tako izvolil predsednik odbora in načelnik in sicer za predsednika Jakob Struc za namestnika Jože Škrinjar, oba iz Trbovlj.

Martin Plankar interpretira predsednika, da imenuje tiste lokalne načelnike ki so dobili od II. skupine subvencijo, češ, da on v Celju nič nobil, kar želi ugotoviti Krušič kot predsednik starega odbora ni mogel navesiti imena tistih, ki so podpore prejeli navedel je te da se je to zgodilo povsod, kjer je bilo nad 20 členov v rudniku. Pisar se s tem še ne zadovolji ter se prijavil v isti zadevi večkrat v besedi.

Krušič pojasnjuje, da le Mežica ni prejela subvencije, nakar vpraša delegat iz Mežice Lamprecht, zakaj da ne. Zupančič pojasnjuje, da ni postal bivši lokalni načelnik Dolinar od leta 1925 obračuna, komu so bile podpore izplačane, zato je pa ostala subvencija neizplačana. Lamprecht predlagal, da se od bivšega načelnika od leta 1925 izti ja znesek ki ni bil izplačan za podpore. Sprejet.

Nato se je vnela burna debata, ker ni bilo navzočega niti blagajnika niti tajnika. Bivši načelnik Krušič izjavlja, da ni vedel, da je tajnik bolan. Žlabornik iz Mežice ugotavlja, da je predsednik odgovoren za blagajnika in za tajnika. Debata je nastala naračnost vihraya, ko se je slednjic še ugotovilo da ni denarja za izplačilo dnevnih delegatov. Nad tem početjem se je rudarski glavar zgrajal ter nasvetoval, naj si novi odbor denar izposodi in plača vsaj oddaljenim delegatom dnevnice Sprejet. Takoj nato je posodila lokalna blagajna po Zupančiču Din 1500.

Predloženi obračun za leto 1926 je bil nato sprejet. Novi proračun za leto 1927 vseled sklepa likvidacije rudarske skupine odpade. Ob 14. uru je predsednik občnega zbor zaključil.

Strankin zbor 17. in 18. aprila.

Kraj. organizacija JSDS in KDZ na Vrhniku izjavlja, da ne smatra ustanovitve enotne proletarske stranke sedaj že za mogočo, uvideva pa potrebo enotnega nastopa delavskih množic pri raznih volitvah v zaščito interesov proletariata, zato stavlja strankinemu kongresu sledeči predlog:

Delavsko kmetske stranke in skupine se javno naprošajo, da izrečejo svoje mnenje o ustanovitvi zveze delavsko kmetskih strank za skupni nastop pri vseh volitvah, ker to zahtevajo interesi delavskega ljudstva. Zveza med strankami vodi skupni odbor, sicer ostanejo stranke samostojne v svojem delovanju. Ime zveze kakor tudi druge podrobnosti naj izdele poseben odbor sporazumno s strankami, ki bodo pristopile v to zvezo po vršecih se javnih debatah in diskusijah. Sleden predlog je stavlja vrhniški dečegat že na predzadnjem kongresu, toda brez uspešno. Potrdarjam, da smatramo zamišljeno zvezo za mogoč, ker želja že obstaja npr. v Angliji. Prosimo, da razmisljajo vse organizacije samostojno o tem predlogu ter javno izrazijo svoje mnenje. Pred očmi nam je le dobrbit delavškega ljudstva. Za kraj org. JSDS in KDZ — Vrhnika:

Franjo Langof, Vencel Malavašič.

Pletilni stroji najnovejšega patentata „IDEAL“, nemškega izdelka, so edina in najugodnejša prilika za trajni in dober zaslужek. — Pouk in pojasnila daje: Fran Kos, Ljubljana, Židovska ulica štev. 5

marksistični program. Po govoru s. Leskoška je dobil g. Komavli besedo, ki je govoril kakor meščanski demokrat (mogoče se je nalezel bacilov, ker sedi vedno skupaj z SDSarjem) Hvalil je stare strokovni sistem — cehovstva. Nestrpni poslušalci so ga prekinili, ker se jim ni ljubilo zgubljati časa za stvari, ki spadajo med staro šaro. K besedi se je prijavil s Oset, ki je odkrito povedal, kaj iščejo ti ljudje med delavstvom. To je Komavli tako razkačilo, da je skoči na mizo in ričal proti s Osetu, da bi mu onemogočil govoriti — resnico! Resnica bolj.

(Konec prih.)

Celje. Odgovor g. Komavliju na demagogij v „Del. Politiki“. Gospod Komavli zahteva od našega dopisni in načelo javnosti, da se pod vsak članek podpiše. Ta zahteva prihaja bržkone odtod, ker smo napisali v „Naprej“ nekaj bridkih resnic o celjskih korenovih. Aterih vodstvo je prevzel g. Komavli. Poleg tega smo povedali, da se nahaja g. Komavli v Posredovalnici del. ker plačujemo si delavci prispevke, za omayli evo lepo plačo Din 2.500 mesečno. Od takega človeka pač jarem zahtevat nekaj več objekt vnosu, kar pa od kakšnega fantastičnega potnika, k. s. ače iz stran e v stran-

ko. Mi smo povedali o plači g. Komavlija zlasti radi tega, ker vemo, da služba tam nikakor ni naporna. Celjska Posredovalnica dela ima dva uradnika, a njen promet znaša samo 15 do 20 priglašencev in odglašencev dnevno. Zadnje četrtletje je imela 51 uspešnih oredovanj in 62 neuspešnih, to se pravi, da stane vsako uspešno posredovanje Din 264.71, ker sta dobila oba uradnika med tem časom 13.500 Din samo na plači. — Ker smo mi za načelo javnosti, prav radi ustrežemo g. Komavliju, da se bomo pod naše notice podpisovali, kadar bo tudi on priznaval socialni načela in posal član naše organizacije. A tudi dokler bo pri socialpatriotih storimo to, če načel g. Komavli pove, kdo je bil tisti, ki je leta 1923 v Ptuju delal kompromis za enotno fronto zato, da bo poslanec vsaj 6 mesecev in podpisal v ta namen neko posebno pogodbo. (Op. ur. Celjski dopisniki za take obljube niso sami kompetentni, tudib uredništvo ima svojo besedo zraven. Če bi se vsi dopisniki s polnim imenom podpisivali, bi moral imeti dnevnik, ker pri majhnem prostoru se večkrat po več dopisov in člankov združi, ali pa se porabi samo dopisnikova misel. Pa tudi če bi bilo dovolj prostora, ne bo-

mo vselej vsega podpisovali. So objave, ki jih je treba podpisati; če bi pa podpisovali vse, bi se preveč razasle osebne polemike, stvar bi pa trčela.)

Celje. „Delavska Politička“ se hyali da so na predavanje advokata dr. Tumi sli tu di naši pristaši vzeli temu, da smo imeli sklenjen bojkot proti predavanju. Ker je tisti, ki je dal „Del. politiki“ take informacije, resnico prebrnil, konštatiramo sledi: Na seji podružnice KDZ ni bil sklenjen bojkot proti predavanju, nasprotno sklenjeno je bilo, da lahko vsak sodrug gre na predavanje in da naj predsednik opozori predavatelja, da je treba za marksizem in socialistizem predvsem delati, ne pa samo govoriti, ker samega govorilca o socialistizmu in marksizmu smo že siti. Ker smo isti dan, ko se je vršilo predavanje, imeli pevske yaje, je bil sklep, da se pevske vaje vršijo nemoteno. Predsednik pevskega odseka je pa pevsko vajo enostavno odpo edal in hitel na predavanje, ker še ni spoznal, da ni prav, da bi delali socialdemokrati stavažo kristjanovcem in dr. Tumi. Upamo pa, da pride tudi predsednik do spoznanja, do katerega smo prišli mi, da socialism ne bo od samih predavanj, ampak od dela. Mi imamo že bogate izkušnje o raznih marksistih, kakor so npr. Koren, Marn, Golouh, Gustinčič, Kristan, Svetek, in Golmajer. Nas ne bo nihče več farbal. Mi stojimo na striktnem stališču, da med takimi predavatelji o marksizmu in med farji ni nobene razlike. Farji govorijo o Jezusovem nauku pa ga ne izvršujejo — tako na drugi strani socialpatrioti o socialistizmu, ki ga tudi ne izvršujejo.

Socialdemokrat.

MODNA TRGOVINA R. SAVNIK, CELJE, Aleksandrova cesta 4.

Vam nudi vsakovrstno blago po najnižjih cenah kakor n. pr. moško žensko perilo, moške klobuke in kape, velika izbira pletenin, nogavic in rokavic, belo platno in šifone za perilo.

(VELIKA IZBIRA SVILENIH ROBCEV.)

DELAVCI DOBIJO POSEBEN POPUST.

Vsled velikega nakupa raznega tujin inozemskega blaga za spomladansko sezono nudim nadalje po izredno nizkih cenah.

fabriško platno	na Din 6 50 naprej
belo	8 —
platno za rjave	28 —
oxford za srajce	10 —
vlago za moške obleke	75 —
druk	10 —
močna hlačevina	
dvojna širina	30 —
šeylot v raznih barvah	
dvojna širina	35 —
voleno blago za obleke	
vseh barvah dvojna širina	48 —
nočne ženske nogavice	15 —
moške	10 —
sraice za moške	31 —
spodnje hlače	20 —

Lastna izdelava delavskega pirla. Velika izbira svilenih robcev, nogavic, naglavnih robcev, b. isač, odej, potrebščine za šivilje in kroake.

Zunanjam strankam vzorci na razpolago.

Manufakturana trgovina,
Pri GOLOBU, CELJE
Narodni dom.

inseratno politiko

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, tam dovolj jasno pove, da ne mora odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno delajo trgovci. — Trgovci so navezani na Vas, ne Vi na njih!

Delavski razred bo zmagal, kadar si osvoji produkcijo. Ne posamezniki, ampak organizacija mora biti lastnik produktivnih sredstev. Ali veš, kaj pomeni

produkcijski sklad?

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Franciškanska ulica štev. 6
registrovana zadruga z omejeno za ezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke.
Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija

Litografija.